

מסורת הש"ס

הלוקח עובר פרתו פרק שני בכורות

יד.

עין משפט
נר מצוה

יג א מִי שֶׁהִלְכֵת מַלְכוּת
בְּכֹרֶת הָלַךְ:
יד ב מִי שֶׁפָּעַל מַלְכוּת
בְּכֹרֶת הִלְכֵת:
טו ג מִי שֶׁעָשָׂה מַלְכוּת
מִפְּנֵי הָלַךְ ט:
ד גמ' שֶׁהִלְכֵת אֶפְרַיִם
חֻמַּת הַלֵּלֶּה יא:
טז ה מִי שֶׁעָשָׂה מַלְכוּת
חֻמַּת הָלַךְ יג:
יז ו מִי שֶׁעָשָׂה מַלְכוּת
חֻמַּת הָלַךְ יד:
יח ז מִי שֶׁעָשָׂה מַלְכוּת
מִפְּנֵי הָלַךְ ט:
יט ח מִי שֶׁעָשָׂה מַלְכוּת
בְּכֹרֶת הִלְכֵת ח:
כ ט מִי שֶׁעָשָׂה מַלְכוּת
אֶפְרַיִם חֻמַּת אֶפְרַיִם
הַחֻמַּת הָלַךְ יא:
כא י מִי שֶׁפָּעַל מַלְכוּת
חֻמַּת הָלַךְ יג:
כב כ מִי שֶׁעָשָׂה מַלְכוּת
בְּכֹרֶת הִלְכֵת ח:

מוסף רע"י

כל הקדשים שקדם מום
קבוע בו. ראה פירוש כל
משנה זו בחולין קל ע"א
בארוכה. קדושת דמים
מדרחה מן הבכורה. לאין
קדושה חלה על קדושה (חולין
קל.).

שיטה מקובצת

אם אתו יפרד. דכין
דאין בהם אלא קדושת
דמי שמתו מוריק אלא
האכלין לכלבים וקשה
לרי' דאזמנרן ב' אלא
כל שעה האוכל חמץ י"א לא
קדש בשוגג עמו י"א
הוא ועופר חמץ דפליגי
הם מוריק את הקדשים
האכלין לכלבים אלא
אפי' בקדושת דמים איכא
אין מוריק אלא
האכלין לכלבים ואומרים
סדיל לכי' דמדאורייתא
מוריקהשם לא האכלין
לכלבים כדקנתי חכא אם
היה יפרד בלא מדרבנא
פלגותא דאיכא מ"א אין
קדוש אפי' שיש בהם
דרוש דמים: ו' והושחטן
בחור חייב כרת. וא"ח
אמאי חייב שמוט שחור
קדשים בחור ואז קרני
הוא לא פלח את מוריק
ליבא וא"ח דמורי בורקן
שבצין ואליבא דר"ע. חס'
חיצותי: ז' קדש ב' חס'
הוא סטורין מניה בעבדה.
א"ח שפוטא אין קדושתין
ו' ו"א שפ"י קנה הקדש
עודדו: ח' הקדש עזר
שפוטא ממה"ש דמורי
לדיל' בה שור הטהור
ואז מוריק הנאה בחקש
פחות משור מטהר. חס'
חיצותי: ט' דרבה חס'
גדול קונת לעילום ו' חס'
שפ"י א"ח א"ח שפ"י
דר"ע מעות קונת חס'
לעזרדו ולעזרדו כסבין
בכס' לעצמתיך דרש לעזר
אונא כדאמר ר' עיל.
הרש"י ו':

וואסא כריש לקיש סצירה לי שמע מינה דרש אשי גופיה כשהיה אומר ומתחלה משיכה אינו קונה לאו משום דסבר לה כריש לקיש דלעולם כרכרי יוחנן סצירה ליה לפיקר כי הקשה לו מההיא דבן נח לא ראה להקשות מההיא דדבר תורה מעות קונות ^א דלעולם לעמיתך ולעוֹבד

לעמיתך כמאן דלמר גול הכעני
אסור דלמאן דלמר גול הכעני
מותר לא אינטריך דאדמרינן
לעיל ואף על גב דלמרינן דהבזה
(ב"מ קד. מה.) קרא ומתני' מסיע
לרש לקש היינו לנאורה אבל אפשר
לשנויי לקרא שפיר אליבא דרבי
יוחנן ומתני' דנתנה דבגן מעל הוה
מוקמי ליה ר' יוחנן דבגן עובד כוכבים
והיה דנתנה לספר בישראל ולכן
מעל א"ע"א דלא משך דמעות קונות
וא"ת ומאי קיימא לרש לקש אפס
איהו מוכיך דנתנה לספר כספר
עובד כוכבים הכי נמי מצי לאקומי
היה דבגן בעובד כוכבים ואור"ת
משום דבגן משמע טפי דאיירי בישראל
דומיא דנתנה לחבירו דקתני הוא
מעל וחבירו לא מעל משמע חבירו
ישראל דבר מעילה הוא ודוקא בגין
דלא מחלף מסיעה דמסיעה דמסיעה
משנה לפי שאמר לו הרי מרחץ לפניך
הכנס ורחוץ אבל ספר דומיא דבגן
דהיינו ספר ישראל לא מעל עד דמשך
ולא אמר רבא קרא ומתני' מסיע ליה
לרש לקש לפי שסבור כמותו מדע
דרבא גופיה הוא דפסק כר' יוחנן
וכי ריש לקיש בכל דוכתי דא מתלת
לגי תימא שאני הכא דנר חוומיה
והא התם חשיב חדא מילתא דרש

לקיש דמניא כוומיה ואי אפשר לומר דהנהו תלתא גרסינוו דהדי ואכתי איכא טובא דצפרק צהמה המקשה (חולין עו.) גבי גידין שסופן להקשות משמע דדוקא קאמר רבא ט' תני תלת וכו' לא והא דפליגי ר' יוחנן וריש לקיש פ"ק דטהרין (דף טו.) גבי כל הקודם להורגו זכה ומניא דריש לקיש דהתם אליבא דרבי אליעזר פליגי והלכה כרבנן ופ"ק דמסכת ע"ז (דף ו.) גבי גשא ואנתן דלמי צביריתא דכריש לקיש ור' יוחנן סבר כהנא דמנני' גבי גשא ואנתן דלמי צהמה של טעמי וצבירי קבצים אסור להצבירן מותר ומפרש גשא ונתן איכא צביריה ומיניה י' לדמות ראייה דרבא כיון דריש לקיש לאו משניה דנפשיה דאמר אלא משום ר' אושעיא כדאמר לעיל אמר ריש לקיש משום רבי אושעיא ישראל שנתן מעות לעובד כוכבים צהמה דינייהו ומפרש ספק צבי האי גוונא לא איירי רבא לספוק כר' יוחנן לגבי ריש לקיש (א) צהמה דלין שחיתה אלא לצטוף דאמר ר"ל משום לוי סבא ופליגי (ב) ובפרק שני דזבחים (דף ג.) ומיניה אשכחן אמר רבא אמר רב צבירי שמת מעות קונות ונראה דרבה גרס ולא רבא דרבא לא ראה (ב) יום שמת רב יהודה נולד רבא וסבמא רב יהודה כבר נפטר רב (ב) רב הונא גדול ה' אפילו משאול רבו של רב יהודה מולאמר בריש לזקק דלהלכתא כר' יוחנן דלמעות קונות דבר הורה מולאמר וכן היה צדיני והא דאמר פ"ק דקידושין (דף יד.) גבי עבד עברי הנמכר צבירי דלר' יוחנן הוי צמשיה והא דמתחז' הש"ס צפרק צהרא דמסכת א"א כ"ל ולא כר' יוחנן ואידך שניוויא דמשני התם צוניה ישראלית ומי אפילו לא קאי צהירה אי' רב נחמן בר יצחק דקאמר להאיא חסדא דאמר פרק הוצא (צ"ח דף מז.) כר' שמקיטו מפשיה דהתנה דרבנן היא ומיניה י' לדמות דלפ"ה כר' יוחנן ס"ל ט' מפשיה דאמר גול הכנעני אסור כדפרישית לעיל: (א) ור"ש א' הבי' מ"י ישראל צ' ישראל ב'. מיניה י' דדומיא דרישא ישראל מעובד א' ישראל מישראל משום מחסורי אמנה וי"ל דהיי' קאמר דישראל כוכבים ביד ישראל אע"פ שהוא מקח טעות היה נרץ לקיים המקח וקדשין. לאו בקדשי' בזה הבית איירי אלא בהקדישין למוזהר דלמיהן דלין שוואע"פ שעובד כשהקדיש בעל מום למוזהר כדאמרין פ"ק דתמורה מלא ומשני ט' בריא מילתא טפי שציק תמים ומקדשין בעלי מומין: שמת דמים פוטרת מן הצבורה כקדושת הגוף כדמפרש לקמן מקראי רירין בפסולי המוקדשין אע"פ דנפדו מדאיתקש לזבי ואלי והכא נזכר (א) גבי צבור בישראל ובמתנות כתיב (דברים יח) מאלת העם: הקדש

מתנבי' כל הקדשים שקדם מוס קצוע להקדשן. שהיה להם מוס קצוע והקדישן להמכר ולהציא מדמיהם קרבן למזבח: **חייצין צבוקרה.** לאחר פדיון אם ילדו: **וצמסנום.** זרוע לחיים וקיצה כחולין גמורין: **ויזאלין לחולין.** בפדיון לגמרי ליגזו וליעבד כחולין גרידי משום

חמורה: והשוחטן בחוץ פטור. אפי' קודם פדיון דאפי' היו מומן קל כבון ודוקין שבעין דלגבי קדשים מייחב השוחטן בחוץ הכא פטור משום דלא חלה עליהן מתחילה קדושה כל כך: ומה עושין חמורה. מפרש בגמ' [טז:] ואם מסו. קודם פדיון יפדו להאכילן ולכבדין לאין קדושתן חמורה ותו קמ"ל דגרמי משאר קדשים שאין נפדין אלא חוץ שיוכלו לעמוד בפני הכהן בשעת הערכתן דכתיב (ויקרא ט) ובעמיד (הכהן) את הצהמה וגו' והדר ופערך (אותה) הכהן וגו': חוץ מן הכבוד והמעשר. שאפילו בחומן חלה עליהן קדושה חמורה דכבוד רחם מקדשו וצמעשר כתיב (שם) לא יבקר יצין טוב לרע דמשמע בין חס בין צעל מוס קדוש טוב חס רע צעל מוס: מוס עובד. כמאן דלימיה דמי וחלה עליהן קדושה: פטור מן הכבודה. מפרש בגמרא [יז:] ואין יוצאין כו'. שאפי' לאחר פדיון אסורין [ב] (בהגהה) בגיזה ועבודה דמפרש בגמרא [יח:] ולן ותלן אסור כו'. מפרש בגמרא [יט:] כשנתעבדו קודם פדיון וילדו לאחר פדיון: והשוחטן בחוץ. קודם פדיון: חייב. כרת. וצבורא [כ:] מפרש דלוקין שבעין דחמורין לא פנים וזאבין דרבי עקיבא דלמרא אס עלו לא ירדו

אבל בשאר מומין לא דאמרינן (א) במסכת יומא (דף סג:) הרא"ה
לנאל מועד חייבין עליו אי לא לא: יקצרו. ואין נפדין דבעי העמדה
והערכה: ג' עמא דנפדין. ארישא קאי: קדושת דמיס. פטורה
מן הבכורה כקדושת הגוף דמפרש לקמן [טו.] מקריא דפטורה מבכורה
ומתנות: קדיש דיק הבים כו'. והי כקדיש דיק הבית דמו דהס
עמין לא הוקדשו מתחילה אלא לזמניה: לא. תסייעה ממתניתין
דקדושת דמיס למוצא הוא דהוקדשו לשם כן שיהיו הדמים קריבין למוצא
והתם הוא דאסור בגזיה ועבודה משום דמיחלפא בקדושת הגוף למוצא:
הא. ולדות שולדו לפי פדיון אסורין בהנאה בלא פדיון ומיקרב
לא קרבי דמנח קדושה דחיה אמו דאמס לא הוקדשה למוצא:
נפדין

צדיקיינן שפסקה לכן תורה מיד עמיתך במשיכה הא לעוצד כוכבים
צדבר שהיה ריש לקיש אומר בשם רבותיו דמפרש פ"צ דחולין (דף
עליה ר' יוחנן ורבא גופיה סבר כריש לקיש צפרק תמיד נשטו (פס
הונא מכור לי חללו קנה כו' ומפרש הש"ס דקבר כר' יוחנן דלאמר
רב הונא מעולם דאף רב יהודה לא ראהו^א כלאמרינן בקדושין (דף
הונא דלאמר כמ"ק (דף קי) גברא רבא כרב יהודה "ליבא דלשאי גי
גיטין (דף ק) צנא מנייה שמואל מרב הונא שנים שמייה גט ועוד
אמר רב נחמן דבר תורה מעות קנות^ב ועסק לוי כמתני' וקב"ל
לעוצד כוכבים^ג עוצד כוכבים דכל קניינו בכסף צע"ע קאמר ולא בכל
ע"י" (דף סג) בזוגה עוצדת כוכבים דלא מחסרמא משיכה ההיא שיני
ובגון דקאי בחיירה ינחא אף כר' יוחנן אבל מעיקרא ינחא ליה לא
שינויא דקצירא ליה כר"ל ולא כמו שכתוב בספרים רב חסדא דרבי
דשמונין^ד כך תקנו משיכה לנחותא אלמא כר' יוחנן סבירא ליה דמש
צדכס לעוצד כוכבים בכסף ולעמיתך ידרוש לענין אונאה כר'
קאמר אמ דא נתן בכותב בו. פירוש וגם אל משה יתור: ור"ה
כוכבים שמפסיד הכל כגון כאל שמפסיד דמי עצדות כוכבים מי א
מעוצד כוכבים אי הוה צבו משום מחסורי אמנה הוה דומה^ה דמי עצ
שלא יהא צו משום מחסורי אמנה^ו: ב"ר הקדשים שקדם מום קבוע^ז
חילוק בין רישא לקיפא אלמא שזה קדם הקדשו למומו וזה קדם מומו לה
(דף ו) מכל מקום אשמעינן דינו והתם מפרש מאי שנה מדקלא צ
קדושת דמים מרחא מן הבבורה ומן הסתתורה. פי' הקונטרס ק
דפוטרת מן הצבורה ומן הממנות וקשה לפי דהתם
דוקא צנא נפדו אלמא היינו טעמא כהקדושת דמים משום דכמי

[illegible]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה והשומטן
בחוץ כו' ממסכת זבחים דף
ק"ב:

רבינו גרשום

[illegible]